

การกำกับติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพของเครือข่ายภาคกลาง
ระดับหน่วยงานทางการศึกษา ที่ได้รับเงินอุดหนุนประจำปีงบประมาณ 2563

จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กรณีศึกษา โรงเรียนท้ายหาด

**The Monitoring And Evaluation of Professional Learning Community (Plc)
Development Activity of Educational Network Agencies, Funded by the
Teachers Council of Thailand in the Fiscal Year 2020:
A Case Study of Thaihaad School**

พงษ์ลิขิต เพชรผล* และ เพ็ญวรา ชูประวัติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Ponglikit Petpon and Penvara Xupravati

Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ponglikit.p@chula.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพของเครือข่ายภาคกลาง ระดับหน่วยงานทางการศึกษา ที่ได้รับเงินอุดหนุนประจำปีงบประมาณ 2563 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา คือ เครือข่ายโรงเรียนท้ายหาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม ซึ่งมีสมาชิกเข้าร่วมโครงการ 44 คน แบ่งออกเป็น ครู 30 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 11 คน ศิษยานิเทศก์ 1 คน และ อาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษา 2 คน โดยมีการดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ 1) การโค้ชและเป็นพี่เลี้ยง และ 2) การกำกับ ติดตาม และประเมินผล ผลการวิจัย พบว่า 1) โรงเรียนท้ายหาด สามารถดำเนินกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพของเครือข่ายตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนกิจกรรมประกอบด้วย 1.1) พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน 1.2) เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ 1.3) เพื่อพัฒนาวิชาชีพและหาแนวทางในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียน 1.4) เพื่อพัฒนาวิชาชีพให้สามารถวางแผนและแก้ปัญหาการเรียนการสอนสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 1.5) เพื่อให้สมาชิกที่เข้าร่วมมีความสามารถในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันวิชาชีพของตนเองและในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การประเมินกิจกรรมการดำเนินงานของเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 2.1) ความพร้อม 2.2) ด้านกระบวนการ และ 2.3) ด้านผลลัพธ์

วันที่รับบทความ : 1 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 พฤศจิกายน 2567; วันตอบรับบทความ : 12 พฤศจิกายน 2567

Received: November 1 2024; Revised: November 10 2024; Accepted: November 12 2024

คำสำคัญ: การกำกับติดตามและประเมินผล; การพัฒนาวิชาชีพ; ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The aim of this research was to monitor and evaluate of Professional Learning Community (PLC) development activity of educational network agencies, funded by the Teachers Council of Thailand in the fiscal year 2020: A case study of Thaihaad School. The network in question was the ThaiHaad School Network under the Office of Secondary Education Area Samut Sakhon-Samut Songkhram, with 44 participants comprising 30 teachers, 11 school administrators, 1 education supervisor, and 2 university lecturers. The operation was divided into 2 main parts: 1) coaching and mentoring, and 2) monitoring, follow-up, and evaluation. The research findings revealed: 1) ThaiHaad School successfully conducted professional development activities according to the objectives specified in the project proposal for grant funding, which included: 1.1) Developing students' English communication skills, 1.2) Enabling students to communicate in English, 1.3) Professional development and finding strategies to enhance students' English communication skills, 1.4) Professionally developing capabilities to plan and solve teaching and learning issues effectively, and 1.5) Ensuring participants could use English communication skills efficiently in their professional and social daily life. 2) The evaluation of the professional learning community network's activities by university lecturers covered: 2.1) Readiness, 2.2) Process, and 3) Outcomes.

Keywords: Monitoring and Evaluation; Professional Development; Professional Learning Community

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภายใต้สถานการณ์ที่ท้าทายจึงทำให้ระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้ตอบสนองต่อความท้าทายและการปรับเปลี่ยนที่ก้าวไปพร้อมกับโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (ทิพย์วิมล วังแก้วศิริณ, ปริญญา มีสุข และอังคณา วงษ์รักษา, 2564 : 184-185) นานาประเทศที่เป็นผู้นำทางด้านการศึกษาต่างมีการตื่นตัวเพื่อเปลี่ยนผ่านการจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 โดยนำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพครู เช่น ประเทศญี่ปุ่นที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาครู โดยให้ครูร่วมกันศึกษาชั้นเรียนเป็นกลุ่ม (Lesson Study) ประเทศฟินแลนด์เน้นการพัฒนาวิชาชีพครูแบบความร่วมมือแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม (Problem-Solving Groups) และประเทศจีนใช้การพัฒนาวิชาชีพครูแบบการพัฒนาบทเรียนและการวิจัยร่วมกัน (Lesson Group and Research Group) เป็นต้น (สุธิภรณ์ ขนอม, รัตนา ดวงแก้ว, สัจจวรรณ ังดกระโทก, และวรรณนะ หนูหมื่น, 2561 : 24) สำหรับประเทศไทยได้มีการนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาเช่นเดียวกัน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายที่กำหนดให้ PLC เป็นยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติที่ใช้สำหรับพัฒนาครูเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั่วประเทศ (กฤษฎาพันธ์ พงษ์บริบูรณ์, 2564 : 88) รวมทั้งได้กำหนดนโยบายให้นำ PLC มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาครู

เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 1) อีกทั้งยังได้สนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งได้พัฒนาวิชาชีพครูด้วย PLC โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และวางเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ตรวจสอบ สะท้อน วิพากษ์วิจารณ์การทำงานด้วยแนวคิดร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม (สุพรรณนิการ์ ชนะนิล และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์, 2565 :74) PLC จึงเป็นเครื่องมือให้ครูเป็นผู้ลงมือกระทำเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่วงการศึกษา (พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ, 2564 : 69) โดยผลที่เกิดจากการพัฒนาตามแนวคิด PLC จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมทางบวกแก่ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนให้เป็นคนคุณภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของการศึกษาและคุณภาพของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2563 : 1)

จากความสำคัญของ PLC ที่นับเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา ยิ่งทำให้คุรุสภาในฐานะขององค์กรวิชาชีพทางการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญ โดยมุ่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และได้ดำเนินการส่งเสริมเครือข่ายอย่างหลากหลายภายใต้การพัฒนา PLC และดำเนินการให้เงินสนับสนุนอุดหนุนกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ PLC ซึ่งวัตถุประสงค์สำคัญของการสนับสนุนดังกล่าว ประกอบด้วย การส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีการเรียนรู้ร่วมกัน การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับหน่วยงานอื่น ๆ โดยมีการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกิดขึ้น (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2563 : 2) ดังนั้นเพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมวิชาชีพแบบ PLC สามารถดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทางคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้มีการกำกับและประเมินผลการจัดกิจกรรมภายในเครือข่ายภาคกลาง ระดับหน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งได้รับการสนับสนุนทางการเงินประจำปีงบประมาณ 2563 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อกำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของเครือข่ายระดับหน่วยงานทางการศึกษา ที่ได้รับเงินอุดหนุนประจำปีงบประมาณ 2563 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นเครือข่ายภาคกลางระดับหน่วยงานทางการศึกษา ที่ได้รับเงินอุดหนุนประจำปีงบประมาณ 2563 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 1 เครือข่าย คือ โรงเรียนท้ายหาด ซึ่งเข้าร่วมโครงการเป็นปีที่ 1 มีสมาชิก 44 คน แบ่งออกเป็น ครู 30 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 11 คนศึกษานิเทศก์ 1 คน และอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษา 2 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ และ 3) แบบบันทึกการเยี่ยมชมติดตาม โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ส่วนหลัก คือ 1) การโค้ชและเป็นพี่เลี้ยง ประกอบด้วย 1.1) ทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวคิด หลักการในการดำเนินกิจกรรม PLC ของเครือข่าย 1.2) ให้คำแนะนำ ชี้แนะ ร่วมแก้ปัญหา กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่เครือข่ายให้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ กิจกรรม PLC 3 วงรอบ 1.3) ทำการโค้ชและเป็นพี่เลี้ยงในพื้นที่เครือข่ายโดยการร่วมเปิดชั้นเรียน และสะท้อนผลการเปิดชั้นเรียน และ 1.4) บันทึกและรายงานผลการโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง และ 2. กำกับ ติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย 2.1) เรียนรู้และทำความเข้าใจแผนปฏิบัติการของเครือข่าย 2.2) กำหนดแผนปฏิบัติการกำกับติดตามและประเมินการดำเนินงานของเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา 2.3) ดำเนินการกำกับ ติดตามและประเมินเครือข่ายตามแผนปฏิบัติการของสถาบันอุดมศึกษา และ 2.4) ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศรายงานการกำกับ ติดตามและประเมินเครือข่าย ซึ่งข้อมูลที่ได้จะทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพเครือข่ายภาคกลาง ระดับหน่วยงานทางการศึกษา ที่ได้รับเงินอุดหนุน ประจำปี 2563 จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในแบบเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนกิจกรรมเครือข่ายภาคกลาง ระดับหน่วยงานทางการศึกษา โรงเรียนท้ายหาด สามารถดำเนินงานแยกตามวัตถุประสงค์ โครงการกระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาครูสู่ “กระบวนการ” ดังนี้

1.1 พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีการสื่อสารภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน มีความกล้าแสดงออกในการสนทนา และออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้องมากขึ้น

1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ พบว่า ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในบทสนทนาพื้นฐาน และสื่อสารกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครูทั้งในและนอกห้องเรียน รวมถึงการมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นจากก่อนดำเนินโครงการ

1.3 เพื่อพัฒนาวิชาชีพและหาแนวทางในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนพบว่า ครูมีความเข้าใจในกระบวนการและสามารถดำเนินกิจกรรม PLC ได้อย่างถูกต้อง และมีการร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน

1.4 เพื่อพัฒนาวิชาชีพให้สามารถวางแผนและแก้ปัญหาการเรียนการสอนสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทั้งเครือข่าย โดยนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการนำรูปแบบแผนการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ไปใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.5 เพื่อให้สมาชิกที่เข้าร่วมมีความสามารถในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ในวิชาชีพของตนเองและในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษมากขึ้น และสามารถสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อเป็นแบบอย่างถูกต้องให้กับผู้เรียน

2. ผลการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามประเด็นการประเมินผลลัพธ์ที่ครูสุภา กำหนด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานของเครือข่ายแยกตามประเด็นการประเมินผลลัพธ์ที่ครูสุภา กำหนด

ประเด็นการประเมิน ผลลัพธ์	ผลการประเมิน		
	เอกสารโครงการ	รายงานผลการดำเนินกิจกรรมฯ ของเครือข่าย	การลงพื้นที่กำกับติดตาม
1. องค์กรความรู้และนวัตกรรมที่เกิดขึ้น	1) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้น รวมถึงรู้เกิดการเรียนรู้นำรูปแบบแผนการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ไปใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้น รวมถึงรู้เกิดการเรียนรู้นำรูปแบบแผนการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ไปใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1) ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาทั้งในและนอกห้องเรียน มีความมั่นใจและกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการฝึกภาษา 2) ครูมีการคิดค้นวิธีการรูปแบบการสอนใหม่ ๆ ที่สร้างองค์ความรู้กับผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน ผลลัพธ์	ผลการประเมิน		
	เอกสารโครงการ	รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมฯ ของเครือข่าย	การลงพื้นที่กำกับติดตาม
2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของครู	1) ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นโดยใช้เครือข่ายในการเรียนรู้ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูทั้งในและนอกสถานศึกษาได้	1) ครูมีความสามารถในการวางแผน กระบวนการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นและสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูคนอื่นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่ายและนำมาปรับใช้ในชั้นเรียนของตนเอง 3) ครูพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนเองเพิ่มมากขึ้น	1) ครูมีความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอน มีความตั้งใจในการสืบค้นวิธีการ รูปแบบเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับบริบทและระดับชั้นของผู้เรียน 2) ครูปรับเปลี่ยนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ จากความคิดและออกแบบเอง เป็นการร่วมกันออกแบบและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เครือข่ายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเรียนรู้ของผู้เรียน	1) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น	1) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น	1) ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร 2) ผู้เรียนมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนในช่วงเวลาเรียน ให้ความร่วมมือและตอบถามมากขึ้น 3) ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่ดีขึ้น
4. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร	1) ผู้บริหารได้รับความรู้และเข้าใจกระบวนการ PLC รวมถึง สามารถดำเนินการขับเคลื่อน สนับสนุนให้เกิดการกิจกรรม PLC ในสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจและให้ความสำคัญ	1) ผู้บริหารได้รับความรู้และเข้าใจกระบวนการ PLC รวมถึง สามารถดำเนินการขับเคลื่อน สนับสนุนให้เกิดการกิจกรรม PLC ในสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจและให้ความสำคัญ	1) ผู้บริหารมีความเข้าใจกระบวนการ PLC และรับทราบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูมากขึ้น รวมถึงอำนวยความสะดวก ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการกิจกรรม PLC ในสถานศึกษา และขยายผลไป

ประเด็นการประเมิน ผลลัพธ์	ผลการประเมิน		
	เอกสารโครงการ	รายงานผลการดำเนิน กิจกรรมฯ ของเครือข่าย	การลงพื้นที่กำกับติดตาม
	กระบวนการนิเทศชั้นเรียน นิเทศครูแบบกัลยาณมิตร	กระบวนการนิเทศชั้นเรียน นิเทศครูแบบกัลยาณมิตร	ยังโรงเรียนในสังกัดโรงเรียน อื่น ๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วม โครงการ และมีการต่อยอด การจัดกิจกรรม PLC ในกลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วย 2) ผู้บริหารได้เล็งเห็น ความสำคัญของกระบวนการ การนิเทศชั้นเรียนของครู ทำให้ เกิดการส่งเสริมการนิเทศ ภายในสถานศึกษามากขึ้น 3) ผู้บริหารรับฟังความ คิดเห็นของครู ประเด็น ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และร่วมพัฒนาแนวทางการ แก้ไขปัญหาให้กับครูมากขึ้น
5. การเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมองค์กร	1) การสร้างวัฒนธรรมใหม่ใน สถานศึกษาในการรับฟัง ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะของกันและกัน ขอครู โดยมีวัตถุประสงค์ใน การพัฒนาแนวทางการ จัดการเรียนการสอน 2) ผู้บริหารและครูรับฟังกัน และร่วมกันพัฒนาการจัดการ เรียนการสอนมากขึ้น รวมถึง การรับทราบถึงปัญหาร่วมกัน เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา	1) ผู้บริหาร และครู เห็น ความสำคัญของกิจกรรมการ นิเทศชั้นเรียนมากขึ้น 2) การสร้างเครือข่ายทาง การศึกษา เพื่อร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ พัฒนาผู้เรียน	1) ครูรับฟังกันและแสดง ความคิดเห็น มีข้อเสนอแนะ ต่อเพื่อนครูแบบกัลยาณมิตร แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเพื่อ พัฒนาผู้เรียน 2) ผู้บริหารและครูเล็งเห็น ความสำคัญของการนิเทศ
6. ประโยชน์ PLC ที่ เกิดขึ้นในสถานศึกษา	1) สถานศึกษามีการบริหาร จัดการในด้านการวางแผน แผนการจัดการเรียนการสอน ที่ดี มีเครือข่ายทางการศึกษา	1) สถานศึกษาได้รับการ สนับสนุนทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา รวมถึง ผู้ปกครองชุมชน	1) สถานศึกษามี กระบวนการพัฒนาผู้เรียนที่มี ประสิทธิภาพ กิจกรรม PLC การนิเทศครูแบบ

ประเด็นการประเมิน ผลลัพธ์	ผลการประเมิน		
	เอกสารโครงการ	รายงานผลการดำเนิน กิจกรรมฯ ของเครือข่าย	การลงพื้นที่กำกับติดตาม
	ที่เพิ่มขึ้น	2) สถานศึกษามีระบบการ นิเทศติดตามที่เป็น กระบวนการสำคัญในการ พัฒนาครูและพัฒนาผู้เรียน	กัลยาณมิตร อีกทั้งยังมีการ สร้างเครือข่ายทางการศึกษา ระหว่างสถานศึกษาในสังกัด เดียวกันและสถานศึกษาใน เขตพื้นที่บริหาร
7. ประโยชน์ PLC ที่เกิด ขึ้นกับชุมชน	1) ผู้ปกครองและชุมชน ให้ การยอมรับการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียน 2) ผู้ปกครองและชุมชน ตระหนักถึงความสามารถ ของครูผู้สอนและผู้เรียนใน การใช้ภาษาอังกฤษในการ สื่อสาร	1) ผู้ปกครองและชุมชน ให้ การยอมรับการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียน 2) ผู้ปกครองและชุมชน ตระหนักถึงความสามารถ ของครูผู้สอนและผู้เรียนใน การใช้ภาษาอังกฤษในการ สื่อสาร	1) ชุมชนเล็งเห็นความสำคัญ ของการจัดการเรียนให้กับ บุตรหลาน จึงให้การ สนับสนุนเป็นอย่างดี 2) ชุมชนมีสถานศึกษาที่ดีมี กระบวนการวางแผนการ จัดการเรียนการสอนที่เป็น ระบบและมีประสิทธิภาพ
8. ประโยชน์ของ PLC ต่อวิชาชีพครู	1) ครูมีการพัฒนาวิชาชีพ ร่วมกัน สร้างค่านิยม และ แนวปฏิบัติที่เป็นระบบเป็น ขั้นตอน มีความสามารถในการ จัดกระบวนการเรียนการ สอนที่มีประสิทธิภาพเพิ่ม มากขึ้น	1) ครูมีความตื่นตัวในการ พัฒนาวิชาชีพของตนเอง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่ดีกับผู้เรียน 2) ผู้บริหารและครูมี กระบวนการการพัฒนา วิชาชีพของตนเองที่เป็น ระบบมากขึ้น	1) ผู้บริหารและครูร่วมกัน พัฒนาวิชาชีพโดยการสร้าง เครือข่ายทางการศึกษา ต่อ ยอดและขยายผลในการ พัฒนาไปยังสถานศึกษาอื่น สร้างมาตรฐานในการพัฒนา วิชาชีพพร้อมกันจนก่อให้เกิด วัฒนธรรมในการพัฒนา ผู้เรียน ครูและสถานศึกษา

3. การประเมินกิจกรรมการดำเนินงานของเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา (ในฐานะคณะทำงานกำกับ ติดตามและประเมินผลฯ)

ตารางที่ 2 การประเมินกิจกรรมการดำเนินงานของเครือข่าย PLC

ประเด็น	ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรม PLC
1. ความพร้อม (Readiness) ประกอบด้วย	
1.1 ด้านงบประมาณ (Budget)	1) งบประมาณที่ได้รับมีความพอเพียงต่อการดำเนินโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ 2) งบประมาณที่ตั้งไว้มีการระบุรายละเอียดของการใช้จ่าย แต่ไม่ได้รับรู้ว่าสิ่งที่จะต้องใช้จ่ายนั้นเป็นการสนับสนุนกิจกรรมใดของการทำ PLC 3) หัวหน้าเครือข่ายได้รับการเบิกจ่ายเงินรวดเร็ว ไม่พบปัญหาอุปสรรคใด ๆ
1.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Infrastructure)	1) สถานศึกษาที่ร่วมเครือข่ายมีความพร้อมด้านสื่อ สภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ 2) อาคารสถานที่ของโรงเรียนในเครือข่ายค่อนข้างแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียน สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ห้องเรียนแต่ละห้องไม่ค่อยมีเสียงรบกวนจากภายนอก เว้นแต่ห้องข้าง ๆ ใช้ไมโครโฟน อาจส่งผลให้มีเสียงจากห้องอื่นดังมารบกวนได้ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กห้องมักมีเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน และครูมักไม่นิยมใช้ไมโครโฟน ทำให้เสียงรบกวนจากห้องเรียนอื่นเกิดขึ้นน้อย 3) ครูสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีในการสอนผู้เรียนได้อย่างราบรื่นตามความถนัดของแต่ละบุคคล เช่น ครูสามารถฉายภาพจาก Tablet ในการสอนอ่านบทความภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สามารถติดตามบทเรียนได้ทันกับที่ครูสอน และ ครูสามารถเขียน/จดบันทึกลงไปบนเอกสารบทความให้ผู้เรียนได้เห็นเป็นตัวอย่างได้ด้วย
1.3 ด้านคน (Man)	1) หัวหน้าและครูผู้เข้าร่วมโครงการของโรงเรียนหัวหน้าเครือข่ายมีความมุ่งมั่นตั้งใจต่อการดำเนินโครงการ PLC ด้วยเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น จึงได้เชิญชวนโรงเรียนอื่น เข้าร่วมเครือข่าย โดยอธิบายถึงประโยชน์จนโรงเรียนอื่นให้ความสนใจ และเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ 2) หัวหน้าโครงการและสมาชิกในโครงการ มักสนทนากันแต่ด้านดี ทำให้สมาชิกในโครงการเกิดพลังบวกในการทำงานร่วมกัน
1.4 ด้านความรู้ ความเข้าใจ (Knowledge and Understanding)	1) หัวหน้าโครงการมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการทำ PLC ทั้ง 5 องค์ประกอบ จึงได้มีการประชุมร่วมกันของสมาชิกในเครือข่ายเพื่อชี้แจงเป้าหมายโครงการ มีการกำหนดตารางทำ Lesson Study มีการเชิญอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษามาให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครู รวมทั้งมีการจัดทำแบบบันทึกการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อให้ครูผู้สังเกตชั้นเรียนมีประเด็นในการสังเกตและสะท้อนผล 2) หัวหน้าเครือข่าย และ สมาชิกมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำ Lesson study ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรม Plan Do และ See ได้ครบถ้วนทั้ง 3 วงรอบ
1.5 ด้านนโยบาย สถานศึกษา (Policies)	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการ PLC ทำให้สมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการสามารถใช้เวลาในการทำ Lesson Study ได้ครบทั้ง 3 วงรอบ

ประเด็น	ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรม PLC
2. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย	
2.1 กระบวนการ PLC (Action PLC Process)	หัวหน้าเครือข่ายได้กำหนดให้สมาชิกกำหนดวันทำ Lesson Study ทั้ง 3 วงรอบ และมีการลงพื้นที่ติดตามสมาชิกของแต่ละโรงเรียน
2.2 การจัดการกระบวนการบริหารเครือข่ายฯ (Managerial Process)	1) หัวหน้าเครือข่ายมีการประชุมชี้แจงเป้าหมาย และ การดำเนินงานโครงการให้สมาชิกทุกคนได้รับรู้ร่วมกัน ทำให้สมาชิกทุกคนมุ่งดำเนินงานบนพื้นฐานความเข้าใจเดียวกัน 2) สมาชิกในเครือข่ายบางทีม Lesson Study ได้สลับบทบาทของการเป็น Model Teacher และ Buddy Teacher แต่หลายทีมมีการกำหนดบทบาทที่ตายตัว เพราะในระบบ Trainflic ครูไม่สามารถสลับบทบาทกันได้ 3) สมาชิกทุกคนมีบทบาทในการออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับผู้เรียน
2.3 กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaboration Learning Process)	สมาชิกทุกคนของเครือข่ายฯ ได้มีการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมออกแบบ ร่วมเปิดชั้นเรียน และร่วมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จนเกิดมีกิจกรรม Symposium ที่ทุกโรงเรียนในเครือข่าย ได้นำเสนอนวัตกรรมการสอนให้โรงเรียนอื่นได้ร่วมเรียนรู้
3. ด้านผลลัพธ์ (Results) ประกอบด้วย	
3.1 การปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรม (Reaction)	การเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายฯ ของสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกกระบวนการ (Plan Do See) ทุกวงรอบ ด้วยความเข้าใจที่ตรงกัน มีเป้าหมายร่วมกัน มีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ไม่ได้เกิดจากการบังคับจากผู้ใด
3.2 การเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล (Personal Change) (*Personal Learning Behaviors)	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีดังนี้ 1) ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร 2) ผู้เรียนตั้งใจและกระตือรือร้นในช่วงโมงเรียน ให้ความร่วมมือและตอบถามมากขึ้น 3) ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่ดีขึ้น 4) ครูมีความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอน มีความตั้งใจในการสืบค้นวิธีการรูปแบบเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับบริบทและระดับชั้น 5) ครูปรับเปลี่ยนการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ จากการคิดและออกแบบเอง เป็นการร่วมกันออกแบบและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในเครือข่าย 6) ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครู ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และร่วมพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้กับครูมากขึ้น
3.3 การเปลี่ยนแปลงระดับองค์กร (Organization Change) 2 ด้าน ดังนี้	
1) การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร (Organizational Learning Culture)	ครูมีการคิดค้นวิธีการ รูปแบบการสอนใหม่ ๆ ที่สร้างองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน อันเนื่องมาจากครูมีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน เมื่อสังเกตชั้นเรียนแล้วมีการตั้งประเด็นสะท้อนผลจากผู้ร่วมสังเกตชั้นเรียน และ ผู้สอนได้นำมาคิดต่อยอดจนเกิดเป็นการพัฒนาแผนการสอนของตนเองและเพื่อนครู

ประเด็น	ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรม PLC
2) การเปลี่ยนแปลงด้านการขยายผลหรือเผยแพร่แนวคิด/นวัตกรรมที่เกิดขึ้นในเครือข่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา (Diffusion Innovation)	หัวหน้าเครือข่ายมีการจัดประชุม Symposium เพื่อนำเสนอผลที่เกิดจากกระบวนการทำ PLC ของเครือข่าย ทั้งผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนคือผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาทั้งในและนอกห้องเรียน มีความมั่นใจและกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการฝึกภาษา และผลที่เกิดขึ้นกับครูคือครูมีการคิดค้นวิธีการรูปแบบการสอนใหม่ ๆ ที่สร้างองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินกิจกรรมการดำเนินงานของเครือข่าย PLC โดยอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา (ในฐานะคณะทำงานกำกับ ติดตามและประเมินผลฯ) คือ การดำเนินโครงการ PLC ในเครือข่ายประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายด้าน เช่น งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากรบุคคล ความรู้ความเข้าใจ และนโยบายสถานศึกษา งบประมาณที่ได้รับเพียงพอและการเบิกจ่ายเป็นไปอย่างรวดเร็วในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โรงเรียนมีความพร้อมทั้งสื่อและสภาพแวดล้อม แม้จะมีความแตกต่างตามขนาดโรงเรียน แต่ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านทรัพยากรบุคคล หัวหน้าโครงการและครูมีความมุ่งมั่นชัดเจนในการดำเนินงาน เชิญชวนโรงเรียนอื่นเข้าร่วมเครือข่ายโดยสมัครใจ การสนทนาเชิงบวกนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์และมีความร่วมมือ นอกจากนี้ หัวหน้าโครงการยังมีความเข้าใจในหลักการ PLC ช่วยให้สมาชิกสามารถปฏิบัติตามกระบวนการ Plan, Do, และ See ได้อย่างครบถ้วน การจัดการเครือข่ายยังรวมถึงการประชุมชี้แจงเป้าหมาย การดำเนินกระบวนการเรียนรู้อย่างมีระบบ ทั้งการออกแบบกิจกรรมที่ทุกคนร่วมมือกันพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียน และการจัด Symposium นำเสนอนวัตกรรมการสอนของแต่ละโรงเรียน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับใช้

4. การสรุปบทเรียนประสบการณ์ของสถาบันอุดมศึกษาที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่าย

4.1 เอกสารโครงการ มีบทเรียนที่น่าสนใจ คือ 1) การกำหนดงบประมาณควรเป็นไปตามกิจกรรมที่เสนอมานำ จะทำให้คณะกำกับติดตามฯ สามารถประเมินได้ว่างบประมาณนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ 2) การเขียนวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการที่ชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม จะทำให้เครือข่ายสามารถประเมินผลการดำเนินโครงการได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็นเช่นเดียวกัน

4.2 การโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง มีบทเรียนที่น่าสนใจ คือ 1) การสร้างให้เกิดการชวนคิด เชียร์ให้ทำและให้กำลังใจในฐานะเป็นโค้ชและพี่เลี้ยงของจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้เข้าใจและปฏิบัติตามได้ และ 2) การที่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ได้เข้าร่วมกิจกรรมการสังเกตชั้นเรียนและสะท้อนผลการสังเกตชั้นเรียน ทำให้ได้เห็นและได้ฟังความต้องการของครูและผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.3 การเป็นผู้กำกับติดตามและประเมินผล มีบทเรียนที่น่าสนใจ คือ 1) การกำหนดให้มีการ
คุยปรึกษาและร่วมวางแผนก่อนเข้าเยี่ยมชั้นเรียน และเมื่อเข้าเยี่ยมชั้นเรียนแล้วได้กำหนดให้มีการคุยกัันหลัง
เยี่ยมชั้นเรียน ทำให้หัวหน้าเครือข่ายสามารถวางแผนการดำเนินโครงการได้อย่างตรงตามเป้าหมายที่กำหนด
ไว้ และสามารถปรึกษาปัญหาที่พบเพื่อขอคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาเพื่อจะดำเนินการต่อได้ตาม
วัตถุประสงค์ และ 2) การกำหนดให้มีคณะกำกับติดตามฯ และผู้ช่วยคณะกำกับติดตามจำนวนหลายคนทำให้
แต่ละเครือข่ายสามารถออกแบบการเยี่ยมชั้นเรียนได้พร้อมกันครั้งละหลายชั้นเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ความพร้อม (Readiness)

1.1 ด้านงบประมาณ (Budget) พบว่า งบประมาณที่ได้รับมีความพอเพียงต่อการดำเนินโครงการ
ที่ตั้งไว้มีการระบुरายละเอียดของการใช้จ่าย แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพที่ดีของการดำเนินโครงการ ซึ่งนำไปสู่
ประสิทธิผลของการพัฒนาครู ผู้เรียนและการศึกษา สอดคล้องกับ ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ และคณะ (2564 :
186) ที่กล่าวว่า การจัดสรรงบประมาณดังกล่าวล้วนเป็นการลงทุนทางการศึกษาที่มุ่งหวังผลให้การศึกษา
ส่วนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Infrastructure) พบว่า สถานศึกษาที่ร่วมเครือข่ายมีความพร้อม
ด้านสื่อ สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน รวมถึงครูสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีในการสอนผู้เรียนได้
อย่างราบรื่นตามความถนัดของแต่ละบุคคล แต่อาคารสถานที่ของโรงเรียนในเครือข่ายค่อนข้างแตกต่างกัน
ตามขนาดโรงเรียน อาจส่งผลเรื่องเสียงบ้าง แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
ส่งผลต่อการดำเนินการของ PLC ซึ่งสอดคล้องกับทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ และคณะ (2564 : 192) ที่กล่าวว่า
เวลา สถานที่ ขนาดชั้นเรียน การส่งเสริมขวัญ กำลังใจ ข้อมูลสารสนเทศและอื่น ๆ เป็นปัจจัยสนับสนุนต่อการ
ดำเนินการของ PLC เช่นเดียวกับที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561 : 10) ให้ข้อเสนอแนะว่า
ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมต่อกระบวนการทำ PLC เพื่อ
ส่งผลต่อความสำเร็จของการทำ PLC ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 ด้านคน (Man) พบว่า หัวหน้าและครูผู้เข้าร่วมโครงการมีความมุ่งมั่นตั้งใจต่อการดำเนิน
โครงการ PLC ด้วยเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น จึงได้เชิญชวนโรงเรียนอื่น ๆ เข้าร่วมเครือข่าย โดยอธิบาย
ถึงประโยชน์จนโรงเรียนอื่นให้ความสนใจและเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ทำให้สมาชิกในโครงการเกิดพลังบวก
ในการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ และคณะ (2564 : 189,195) ได้กล่าวว่า ความ
เชื่อของผู้อยู่ในกระบวนการ PLC ทั้งในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติและระดับสนับสนุน เป็นปัจจัยที่จะทำให้
กระบวนการนี้ยั่งยืนต่อไป ดังนั้นการกำหนดเข้มทิศในการขับเคลื่อนนั้นจะเกิดขึ้นได้ ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ทำ

หน้าที่เหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานเห็นวิสัยทัศน์ร่วม ซึ่งเป็นการมองเห็นภาพ เป้าหมาย ทิศทาง เส้นทาง คุณค่าและ สิ่งที่จะเกิดขึ้นจริงร่วมกัน

1.4 ด้านความรู้ ความเข้าใจ (Knowledge and Understanding) พบว่า หัวหน้าโครงการมีความ เข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการทำ PLC ได้จัดการประชุมร่วมกันของสมาชิกในเครือข่ายเพื่อชี้แจงเป้าหมาย โครงการ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทำ Lesson Study สอดคล้องกับที่ ชาริณี ตรีวิทย์ (2560 : 307-309) กล่าวว่า หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้การทำ Lesson Study เพื่อสร้าง PLC ให้สำเร็จ คือ ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยหากผู้ดำเนินการได้ชี้แจงและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตั้งแต่ก่อนเริ่มงานและทบทวน แนวทางการดำเนินงานเป็นระยะ จะทำให้การดำเนินงานส่งผลดีต่อทั้งผู้สอน ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.5 ด้านนโยบายสถานศึกษา (Policies) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดำเนิน โครงการ PLC ทำให้สมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการสามารถใช้เวลาในการทำ Lesson Study ได้ครบทั้ง 3 วงรอบ สอดคล้องกับที่ สุวิมล ว่องวานิช (2561 : 37) ที่กล่าวว่า สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการ แปรเปลี่ยนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลักในการวางโครงสร้างกำหนดนโยบายและมี บทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน PLC ได้แก่ ด้านผู้ให้คำปรึกษา ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ด้านผู้ อำนวยความสะดวกและด้านผู้คาดการณ์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ PLC ประสบความสำเร็จ (วรรณภา หมวกอิม, สุภาวดี วงษ์สกุล และ สกาวรัตน์ จรุงนันทกาล, 2565 : 239)

2. ด้านกระบวนการ

2.1 กระบวนการ PLC (Action PLC Process) พบว่า หัวหน้าเครือข่ายได้กำหนดให้สมาชิก กำหนดวันทำ lesson Study ทั้ง 3 วงรอบ และมีการลงพื้นที่ติดตามสมาชิกของแต่ละโรงเรียน แสดงให้เห็นถึง การดำเนินการที่มีความต่อเนื่อง ดังที่ ปิรันธรร คงจ้อย (2566 : 6) กล่าวว่า PLC ต้องมีการทำอย่างเป็นระบบ โดยจัดระบบสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาวิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็น วงจรไม่รู้จบ ซึ่งนับเป็นการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.2 การจัดการกระบวนการบริหารเครือข่าย (Managerial Process) พบว่า หัวหน้าเครือข่ายมี การประชุมชี้แจงเป้าหมายและการดำเนินงานโครงการให้สมาชิกทุกคนได้รับรู้ร่วมกัน ทำให้สมาชิกทุกคนมุ่ง ดำเนินงานบนพื้นฐานความเข้าใจเดียวกัน สอดคล้องกับแนวทางขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษาที่ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน PLC และกำหนดนโยบายแผนการ ดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการ รวมทั้งต้องสร้างความรู้และความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติการดำเนินการ ของ PLC เพื่อพัฒนาครูด้านการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกันอย่างเป็นระบบ (ปิรันธรร คงจ้อย, 2566 : 15)

2.3 กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaboration Learning Process) พบว่า สมาชิกทุกคนของเครือข่ายฯ ได้มีการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมออกแบบ ร่วมเปิดชั้นเรียนและร่วมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับที่ ชาริณี ตรีวิทย์ (2560 : 299) กล่าวว่า PLC เป็นการรวมกลุ่มทำงานแบบร่วมมือรวมพลังของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การถอดบทเรียน การสืบสอบเพื่อสะท้อนผลเชิงวิชาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกับที่ ขวลิต ชูกำแพง (2560 : 1) กล่าวว่า PLC เป็นการรวมตัวของครูที่มีเป้าหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนของตนเอง โดยอาศัยการเรียนรู้ร่วมกัน

3. ด้านผลลัพธ์ (Results)

3.1 การปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรม (Reaction) พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายฯ ของสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกกระบวนการ (Plan Do See) ทุกวงรอบ ร่วมทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ไม่ได้เกิดจากการบังคับจากผู้ใด ซึ่งสอดคล้องกับหนึ่งในคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้กระบวนการ PLC มีประสิทธิผล คือ การให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย รับรู้และยอมรับที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือโดยมีจุดเน้นที่การเรียนรู้ ทำให้สมาชิกเต็มใจที่จะทำงานเป็นทีมในทุกขั้นตอนของการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนแบบสมัครใจ ซึ่งไม่ได้เกิดจากการบังคับโดยนโยบายหรือการสั่งการ (สุวิมล ว่องวานิช, 2561 : 30)

3.2 การเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล (Personal Change) พบว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น คือ ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนในช่วงโมงเรียน ให้ความร่วมมือและตอบถามมากขึ้น ครูมีความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอน มีความตั้งใจในการสืบค้นวิธีการ รูปแบบเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับบริบทและระดับชั้น และผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครู ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และร่วมพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้กับครูมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาแบบ PLC กับกลุ่มตัวอย่างครูที่เข้าร่วมโครงการของคุรุสภา ระหว่างปี พ.ศ. 2559-2561 ที่พบว่า PLC ทำให้ครูมีการสื่อสาร เปิดใจและยอมรับฟังความคิดเห็น ไกล่ชิดกันมากขึ้น มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน มีความตื่นตัวในการเตรียมการสอน พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนและการทำงานมากขึ้น (ทิพย์วิมล วังแก้วศิริ, ปริญา มีสุข และอังศวรา วงษ์รักษา, 2563 : 193) จึงเห็นได้ว่า PLC นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการออกแบบการจัดการศึกษา เพื่อสร้างบุคลากรให้มีการเปลี่ยนแปลง (พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ, 2564 : 75)

3.3 การเปลี่ยนแปลงระดับองค์กร (Organization Change) 2 ด้าน ดังนี้

3.3.1 การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร (Organizational learning culture) พบว่า ครูมีการคิดค้นวิธีการ รูปแบบการสอนใหม่ ๆ ที่สร้างองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน อันเนื่องมาจากครูมีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน สอดคล้องกับหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของ PLC คือ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการทำงานที่เปิดโอกาสการช่วยเหลือกัน เปลี่ยนจากการสั่งการเป็นการพูดคุย (พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ, 2564 : 67) โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงานแบบโดดเดี่ยวมาเป็นวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (วรรณภา หมวกอิม และคณะ, 2565 : 233)

3.3.2 การเปลี่ยนแปลงด้านการขยายผลหรือเผยแพร่แนวคิด/นวัตกรรมที่เกิดขึ้นในเครือข่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา (Diffusion Innovation) พบว่า หัวหน้าเครือข่ายมีการจัดประชุม Symposium เพื่อนำเสนอผลที่เกิดจากการทำ PLC ของเครือข่าย สอดคล้องกับสุวิมล ว่องวานิช (2561 : 37) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการใช้ PLC กับชุมชนการเรียนรู้สถานศึกษา โดยการส่งครูไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือไปนำเสนอผลงานนอกสถานศึกษาหรือในระดับชาติ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ขวลิท ชูกำแพง (2560 : 3) กล่าวว่า การนำเรื่องราวหรือกลไกความสำเร็จเผยแพร่สู่สาธารณะชน โดยการเปิดกว้างให้ชุมชนอื่นได้เข้ามาศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้พื้นที่ของสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยนนับเป็นการแพร่ขยายที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อครูสภา คือ 1) ระบบ Trainflix ควรให้ครูสามารถสลับบทบาทการเป็น Model Teacher และ Buddy Teacher ได้ เพื่อให้ครูทุกคนได้มีโอกาสเป็นผู้สอน และได้รับการสะท้อนผลจากคู่ Buddy และผู้ร่วมสังเกตชั้นเรียน และ 2) การเสนอของงบประมาณในแบบเสนอโครงการควรเสนอของบประมาณเป็นรายกิจกรรม เพื่อให้ทราบรายละเอียดของงบประมาณที่ได้รับนั้นนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมใด

2. ข้อเสนอแนะต่อเครือข่าย คือ หัวหน้าเครือข่ายควรมีการวางแผนและดำเนินการตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้เสนอต่อครูสภา

3. ข้อเสนอแนะต่อสถาบันผลิตครู คือ 1) สถาบันผลิตครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ นิสิต/นักศึกษาได้เรียนรู้และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการใช้เทคนิค รูปแบบหรือวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างเป็นรูปธรรม และ 2) สถาบันผลิตครูควรจัดกิจกรรมการนิเทศการสอนนิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์แบบใหม่ โดยเปลี่ยนตำแหน่งสังเกตชั้นเรียนจากหลังห้องเป็นหน้าห้อง และใช้หลักการ SITMAP ในการสังเกตชั้นเรียน เพื่อให้การนิเทศมีความเป็นกัลยาณมิตร และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนิสิต/นักศึกษาผู้รับการนิเทศและอาจารย์ผู้นิเทศ

เอกสารอ้างอิง

- ชวลิต ชูกำแพง. (2560). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู. *วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 23 (2), 1-6.
- ชาโรณี ตรีวรัญญ. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน: แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ. *วารสารครุศาสตร์*. 45 (1), 299-319.
- ทิพย์วิมล วังแก้วศิริณ, ปริญญา มีสุข และอังค์วรา วงษ์รักษา. (2564). กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศไทยและต่างประเทศ. *วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*. 8 (1), 180-199.
- ปิลันธร คงจ้อย. (2566). กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดกะพังสุรินทร์). *วารสารวิจัยเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*. 6 (2), 1-19.
- พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ. (2564). รูปแบบการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*. 1 (1), 66-75.
- วรรณภา หมวกอ้อม, สุภาวดี วงษ์สกุล และ สกาวรัตน์ จรุงนันทกาล. (2565). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ*. 9 (2), 231-242.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2563). ประกาศสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เรื่อง การเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ประจำปี 2563. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา : https://www.takpao.go.th/images/grouppage_files_news/F000113.PDF
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). สรุปผลการประชุมทางวิชาการเรื่องรวมพลังสรรค์สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https://backoffice.onec.go.th/uploaded2/Outstand/201806/OECForum_20.pdf
- สุธิภรณ์ ขนอม, รัตนา ดวงแก้ว, สัจจวรรณ ังคระโทก และ วรรณนะ หนูหมื่น. (2561). รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่ยังจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 29 (1), 21-34.

- สุพรรณิการ์ ชนะนิล และ อีรัชัย เนตรถนอมศักดิ์. (2565). PLC ดีจริงหรือกับการพัฒนาการศึกษาไทย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 14 (1), 68-81.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2561). การส่งเสริมกระบวนการ PLC ให้มีประสิทธิภาพ. *การประชุมทางวิชาการของครูสภา ประจำปี 2561 เรื่อง “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: พลังครูขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทย”*. วันที่ 25-26 สิงหาคม 2561. ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทารา บายเซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.